

בית הדין האזורי לעבודה באר שבע

ת"פ 26747-04-23 מדינת ישראל נ' י.ה. הרציג השקעות וייזום (2010) בע"מ ואח'

לפני כבוד הנשיא צבי פרנקל

בעניין: מדינת ישראל – משרד העבודה
ע"י ב"כ עו"ד יצחק ששון

המאשימה

נגד

1. י.ה. הרציג השקעות וייזום (2010) בע"מ

2. יהודה הרציג

על ידי ב"כ עו"ד אלדן דנינו

הנאשמים

חקיקה שאוזכרה:

פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970: סע' 37(1), 192(א), 222
תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988: סע' 2(א), 5(ג), 7, 9, 10, 28(א), 72, 73(א), 141, 165(א)
תקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), תשס"ג-2002: סע' 8(א), 11
תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד-מגן אישי), תשכ"ט-1968: סע' 3, 8
תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007: סע' 8א(1)
תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999: סע' 1, 2, 3, 6, 7, 10
חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954: סע' 36(א), 36(ג), 36(ה), 192(א)

מיני-רציו:

* בית הדין האזורי לעבודה הרשיע את הנאשמים בעבירות בגין הפרה של הוראות פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], והתקנות שהותקנו מכוחה.

* עבודה – בטיחות בעבודה – אחריות

המאשימה הגישה נגד הנאשמת - תאגיד השימש בתקופה הרלוונטית כמבצע עבודות בנייה באתר הבנייה בקצרין, כתב אישום. הנאשם שימש בתקופה הרלוונטית לכתב האישום כבעלים והמנהל הפעיל של הנאשמת. על פי כתב האישום מפקחי העבודה מטעם המאשימה ערכו ביקורת במהלכה התגלו ליקויי בטיחות מהותיים ורבים באתר הבנייה, שמהווים הפרה של הוראות פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], והתקנות שהותקנו מכוחה.

בית הדין האזורי לעבודה, השופט צ' פרנקל, פסק כלהלן:

יש להרשיע את הנאשמת בגין אי מתן הודעה על פעולות בנייה ואי מינוי מנהל עבודה. הנאשמת פעלה כמבצעת בנייה משך מספר שבועות ומינתה מנהל עבודה באתר, אולם הנאשמת לא הודיעה למפקח העבודה האזורי על פעולות הבנייה שמתבצעות באתר ועל מינוי מנהל עבודה, בניגוד לסעיף 192(א) ותקנה 2(א) לתקנות הבנייה בהתאמה. המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק כי הנאשמת נכנסה בנעליו של מבצע הבניה. במועד הביקורת 14 ביוני 2021 ניתנה הודעה על פעולות בנייה ונוכחות מנהל עבודה באתר. הנאשמת החליפה את חברת בונה מסד והמשיכה את פעולות הבנייה באתר. אשר למנהל העבודה, הוכח שמר מוג'יב שימש רק כמקדם עבודה והגיע רק פעם בשבוע לאתר ולא מונה באופן רשמי.

המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק שהנאשמת לא גידרה את כל משטחי העבודה על ידי און יד, און תיכון ולוחות רגליים שמהם עלול ליפול אדם לעומק של 2 מטר בניגוד לתקנה 9-10 לתקנות הבנייה.

הנאשמת לא גידרה את האתר בנייה על פי התקנות וסיכנה את בטיחותם של הפועלים. שעה שמבצע הבניה לא מינה מנהל עבודה כנדרש רואים את החובות המוטלות על מנהל העבודה כמוטלות על מבצעת הבניה (סעיף 5(ג) לתקנות הבנייה).

הוכח כי הסולמות שסיפקה הנאשמת היו פגומים ויש להרשיע אותה בעבירה זו.

יש להרשיע את הנאשמת באי ביצוע הדרכה בע"פ, לא ניתן תמצית מידע בכתב, לא נוהל פנקס הדרכה ולא ניתנו אמצעי מיגון.

יש להרשיע את הנאשם באחריות פלילית בנושא משרה וכן בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

הכרעת דין

1. ביום 18 באפריל 2023 הגישה המאשימה כתב אישום נגד הנאשמת "י.ה. הרציג השקעות ויזום בע"מ", תאגיד השימש בתקופה הרלוונטית כמבצע עבודות בנייה באתר הבנייה בקצרין, שם התבצעה הקמתן של 36 יחידות דיור מסוג צמודי קרקע. הנאשם מר יהודה הרציג, שימש בתקופה הרלוונטית לכתב האישום כבעלים והמנהל הפעיל של הנאשמת. כמפורט בכתב האישום, ביום 14 ביוני 2021 ערכו מפקחי העבודה מטעם המאשימה ביקורת במהלכה התגלו ליקויי בטיחות מהותיים ורבים באתר הבנייה, שמהווים הפרה של הוראות [פקודת הבטיחות בעבודה](#) [נוסח חדש], תש"ל-1970 והתקנות שהותקנו מכוחה.

2. העבירות שיוחסו לנאשמת בכתב האישום הן:

- 2.1. אי מתן הודעה על פעולות בנייה – עבירה על תקנה 192(א) לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970;
- 2.2. אי מינוי מנהל עבודה – עבירה על תקנה 2(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988;
- 2.3. העדר שלט באתר – עבירה על תקנה 7 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988;
- 2.4. העדר גידור – עבירה על תקנות 9 ו-10 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988;
- 2.5. הספקת סולמות פגומים בניגוד לתקנות הבנייה – 3 עבירות על תקנות 72, 73(א) ו-28(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988;
- 2.6. ציוד ואביזרי חשמל פגומים ואי בדיקת מתקן חשמל על ידי חשמלאי בודק – 2 עבירות לפי תקנות 8(א) ו-11 לתקנות החשמל (מתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), תשס"ג-2002, וכן תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988;
- 2.7. כבלי חשמל על פני הרקע – עבירה לפי תקנה 165(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988;
- 2.8. העדר גידור לבטח של משחזות זווית (דיסק) חשמלי – שתי עבירות לפי תקנה 141 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988 וסעיף 37(1) לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970;
- 2.9. העדר ציוד מגן אישי לעובדים (קסדות מגן ורתמות בטיחות) והעדר פיקוח והשגחה נאותה לוודא שהעובד משתמש בציוד המגן – 4 עבירות לפי תקנות 3 ו-8 לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), תשנ"ז-1997;
- 2.10. העסקת עובדים בגובה מבלי שיחוברו במשך כל זמן העבודה לרתמות בטיחות – 4 עבירות לפי תקנה 8(א1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007;

2.11. העדר מסירת מידע עדכני בדבר סיכונים, העדר הדרכה והעסקה ללא

אמצעי מיגון נדרשים – 2 עבירות לפי תקנות 2, 3 ו-10 לתקנות ארגון הפיקוח
על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999;

2.12. אי ניהול פנקס הדרכה – עבירה על תקנה 6 לתקנות ארגון הפיקוח על

העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999;

2.13. אי מסירת תמצית מידע בכתב – 2 עבירות לפי תקנה 7 לתקנות ארגון

הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999;

2.14. הפרעה למפקח ואי מילוי דרישה – עבירות על סעיפים 36(א) ו-36(ג)

לחוק ארגון הפיקוח על העבודה תשי"ד-1954.

3. העבירות שיוחסו לנאשם בכתב האישום הן:

3.1. הפרת חובת נושא משרה – סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש),

תש"ל-1970 וסעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954.

3.2. הפרת חובת הפיקוח – עבירה על סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על

העבודה.

4. במענה לכתב האישום הכחישו הנאשמים את רוב סעיפי האישום למעט סעיף 2 ולפיו

הנאשם שימש בתקופה הרלוונטית כבעלים ומנהל בנאשמת. לטענת הנאשמים, הם

לא שימשו כמבצעי עבודות הבנייה בפרויקט נשוא כתב האישום, וכי המבצעת בפועל

של עבודות הבנייה בפרויקט האמור הייתה חברת "בונה מסד הצפון ב.מ.ה.",

שהחזיקה ברישיון קבלני כדן, באמצעות מנהלה, מר אליעזר רוזנברג.

טענות הצדדים

טענות המאשימה

5. המאשימה טוענת שחברת "בונה מסד הצפון" חדלה מלפעול באתר הבנייה מספר

חודשים טרם מועד הביקורת, הנאשמת שימשה כמבצעת הבנייה בפועל ללא מתן

הודעה על פעולות בנייה וללא מינוי מנהל עבודה. נוסף על כך, ביצעה עבירות בנייה

רבות העלולות לגרום נזק רב לפועלי הבניין. עוד טוענת המאשימה כי הנאשם לא

פיקח על הנעשה באתר ולא מנע ככל יכולתו את ביצוע העבירות.

טענות הנאשמים

6. הנאשמים טוענים כי חברת "בונה מסד" הייתה מבצעת הבנייה בפועל בפרויקט. החברה מינתה את עצמה כמבצעת בניה, הייתה אחראית למינוי ולהחלפת מנהל עבודה, הוצאו צווים לחובתה והיא פעלה להסיר אותם. ביום הביקורת, החברה הייתה רשומה כמבצעת הבניה וכך גם בדו"ח הביקור שיצא כשנה וחצי לאחר הביקורת. המיילים נשלחו לבעלים של החברה, מר רוזנברג, והפעם הראשונה שבה יצא מכתב לנאשמים היה ביום 28 ביוני 2021 עוד טוענים כי עקיפת מבצע אינה מוכיחה כי נכנס בנעליו של מבצע הבנייה, הנאשם ביקש מהעובדים לסיים את ארבעת הבתים שנותרו וכן הביא את מר מוג'יב לפקח על עבודתם של העובדים ורכש חומרים עבורם, כל אלו אינם מוכיחים שהנאשם הוא מבצע הבנייה בפועל, הנאשמים טוענים לאכיפת בררנית שכן המאשימה לא פעלה בצורה שוויונית. לטענתם, את ההפרות ביצעה חברת בונה מסד אולם המאשימה הגישה כתב אישום רק נגדם ולא נגד מבצעת הבנייה.

דיון והכרעה

אי מתן הודעה על פעולות בנייה ואי מינוי מנהל עבודה

7. הנאשמת פעלה כמבצעת בנייה משך מספר שבועות ומינתה מנהל עבודה באתר, אולם הנאשמת לא הודיעה למפקח העבודה האזורי על פעולות הבנייה שמתבצעות באתר ועל מינוי מנהל עבודה, בניגוד [לסעיף 192\(א\)](#) [ותקנה 2\(א\)](#) לתקנות הבנייה בהתאמה.

8. המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק סביר שהנאשמת שימשה כמבצעת עבודות הבנייה בפרויקט בזמן הביקורת ולא חברת "בונה מסד הצפון ב.מ.ה" ולא מונה מנהל עבודה באתר. הנאשם הסביר בחקירתו שבתחילת הפרויקט חברת בונה מסד הייתה מבצעת הבנייה בפרויקט, אולם קצת לאחר הקורונה החברה הפסיקה את פעילותה, מאחר שמנהל החברה לא יצא מהבית מפאת גילו (מ/8 מיום 21 ביוני 2012 עמ' 2 שורות 55-59). הנאשם רצה לעמוד בהתחייבות שלו כלפי הרוכשים ולמזער נזקים, משכך פנה אל מנהל חברת בונה מסד וקיבל את האישור שלו להיכנס לפרויקט במקומו (ראו עדותו של מר יוסף מרבנט (ע"ת 3) מפקח עבודה בפרוטוקול הדיון מיום 3 בינואר 2024 עמ' 2, ש' 23-39), גם מנהל חברת בונה מסד מר רוזנברג השיב תשובה דומה בפרוטוקול מיום 6 במרץ 2024 עמ' 5 ש' 25-26).

9. הנאשם הודה בחקירתו במשרד העבודה ביום 21 ביוני 2021 שהעובדים הם מטעם המאשימה (מ/8 עמ' 2 ש' 60-61, עמ' 2 שורות 79-82) גם בעדותו בפניי בפרוטוקול הדיון מיום 20 במאי 2025 עמ' 7 שורות 33-38). העובדים מר בוקעאי מוג'יב (מ/4 עמ' 4)

1 ש' 9-8 ו עמ' 5 ש' 6-5), מר קעקור עלאא אלדין (מ/5 עמ' 1, ש' 12-11) ומר אשרף אבו חלתם (מ/5 עמ' 1, ש' 15-12) העידו שהמעסיק שלהם היה מר יהודה הרציג וקיבלו את שכרו ממנו, מר מוג'יב ציין שהוא לא מכיר את המנהל של חברת בונה המסד, הנאשם אף לא הכחיש זאת. המפקח מר יוסי מרבנט בעדותו ציין שלא ראה עובדים של מסד הצפון באתר (פרוטוקול מיום 3 בינואר 2024 עמ' 3 שורה 21-23) ומר אליעזר רוזנברג ציין שכל העובדים באתר היו של הנאשמת (עמ' 5, שורה 39 – עמ' 6 שורה 2).

10. אשר **לעלויות הכספיות של הבנייה**, הנאשם בחקירתו ציין שהשלים את כל עבודת הבנייה ושילם עבור העלויות כולל החומרי בנייה (עמ' 6 לפרוטוקול מיום 21 במאי 2025 שורות 16-18) והוסיף כי אין מניעה למזמין העבודה לרכוש חומרים עבור העובדים (סעיף 27 לסיכומי ההגנה מהיום). נוסף על כך, מר מוג'יב ציין שהוא הזמין לעובדים את החומרים בתיאום עם הנאשם, והנאשם שילם עליהם (עמ' 4 בחקירתו באתר מיום 14 ביוני 2021 (מ/5) שורות 14-19). כמו כן, מר אליעזר רוזנברג העיד שכל החומרים נקנו ע"י חברת הרציג (עמ' 5 לפרוטוקול מיום 6 במרץ 2024 שורות 37-38).

11. אשר **למנהל העבודה**, הנאשם הסביר שמינה את מר מוג'יב כמנהל עבודה והעביר אותו מהאתר בטבריה לאתר בקצרין כדי לסיים את עבודת הגמר של ארבעת המבנים שנותרו (מ/8, עמ' 1, שורה 42-43). הנאשם נשאל מפני מה הוא לא מינה את מר מוג'יב באופן רשמי כשידע שחברת בונה מסד זנחו את העבודה באתר, הנאשם הסביר שהוא הסתמך על מינוי מטעם חברת בונה מסד. אולם לאחר שהמפקח עימת אותו עם תשובתו הוא שינה את גרסתו וציין שהוא לא ידע שנדרש מינוי מנהל עבודה ולכן דאג שיהיה (מ/8, עמ' 3 לחקירתו מיום 21 ביוני 2021 שורות 40-47). בהמשך החקירה הוא שינה את גרסתו וציין שאי רישומו של מנהל העבודה נעשתה בתום לב (עמ' 3 שורות 54-55, עמ' 4 שורה 56).

12. הנאשם ציין שהכניס לצוות את מר מוג'יב בוקאי מנהל עבודה מטעמו (מ/8 עמ' 2 ש' 4-10) ואף הדגיש מספר פעמים שהוא ראה בו כמנהל עבודה, סמך עליו שייתן לעובדים את ההנחיות בהתאם ושילם עבורו תלוש שכר (פרוטוקול מיום 20 במאי 2025 עמ' 5 שורות 6-18, עמ' 6 שורות 2-13). הוא אף ביקש ממנו לעבור לאתר בקצרין כדי לסיים את עבודות הגמר בבניין. אולם מר מוג'יב סתר את טענותיו וציין שאינו מנהל עבודה באתר (מ/5 עמ' 2, שורות 8-9), אינו מטפל בפנקסי ההדרכה או בהדרכת בטיחות לעובדים כי זה לא התפקיד שלו (מ/5 עמ' 2, שורות 14-19) והוא רק

בא לקדם את העבודה ולפקח על העבודות מטעם הנאשם כיוון שלא מונה במשרד העבודה. עוד הוסיף שהוא התחיל לעבוד באתר לפני שבועיים והוא מגיע אליו רק פעם בשבוע (עמ' 1 שורה 6-13). הנאשם עומת עם תשובתו של מר מוג'יב, הנאשם השיב שמבחינתו הוא כן מנהל עבודה (מ/8, עמ' 3, שורה 51-53) ובהמשך החקירה הנאשם הודה **"בכך שהוא לא מונה במשרד העבודה אין זה מוריד מחבתו להיות אחראי על ביצוע העבודה בהתאם לתקנת וכך חובתו גם כלפינו"** (מ/8, עמ' 4 שורות 86-89), לאחר מכן ציין שהוא לא מכיר את התקנות (עמ' 6 שורות 156-158). אינני מקבל את טענת הנאשם כי מר מוג'יב שימש רק כדי לפקח על העובדים באתר (סעיף 25 לסיכומי ההגנה). כאשר נשאלו העובדים בחקירותיהם מי זה מנהל העבודה, מר קעקור עלאא אלדין ציין שאינו יודע מי מנהל העבודה באתר (מ/6 עמ' 1 שורות 16-15) לעומת זאת, אבו לחתם אשרף ציין שזה מר מוג'יב וכשנשאל האם הוא נתן לו הוראות עבודה השיב שכן (מ/7, עמ' 2 שורות 5-8).

13. יום לאחר הביקורת, ביום 15 ביוני 2021 התקבל טופס הודעה מקוון המציין שמבצע הבנייה היא חברת בונה מסד ומנהל העבודה הוא מוג'יב בוקאי. בחקירתו מודה הנאשם שהודעה זו נשלחה למשרד העבודה בהנחייתו. נוסף על כך, בחקירה בפני חוקרי משרד העבודה התחייב שהנאשמת תהיה מבצעת הבנייה (מ/8 עמ' 7 שורות 179-184) ואכן בתאריך 21 ביוני 2021 הוגשה הודעה שהנאשמת מבצעת הבנייה באתר ומר מוג'יב מנהל עבודה מטעמה. נוסף על כך, ביום 28 ביוני 2021 בוצעה באתר ביקורת נוספת שלאחר מכן נשלח לנאשמת דוח הביקור וצו הבטיחות (מ/12). בתגובה לכך הגיש הנאשם בשם הנאשמת בקשה לביטול צו הבטיחות כיוון שמינה מנהל עבודה וכן הם מסדירים את הליקויים באתר. הנאשם הודה שלאחר הביקורת תיקן את כל הליקויים כדי להמשיך בעבודות הבנייה (עמ' 8 שורות 18-28).

14. מכל האמור, המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק כי הנאשמת נכנסה בנעליו של מבצע הבניה. במועד הביקורת 14 ביוני 2021 ניתנה הודעה על פעולות בנייה ונוכחות מנהל עבודה באתר. הנאשמת החליפה את חברת בונה מסד והמשיכה את פעולות הבנייה באתר. אשר למנהל העבודה, הוכח שמר מוג'יב שימש רק כמקדם עבודה והגיע רק פעם בשבוע לאתר ולא מונה באופן רשמי.

15. אני מרשיע אפוא את הנאשמת בשתי העבירות הללו.

העדר שלט באתר

16. סעיף 7 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) תשמ"ח - 1988 (להלן תקנות בטיחות בעבודה) קובע: "מבצע הבניה יציג, במקום בולט לעין, באתר שבו מבוצעת

פעולת הבניה שלט שבו יצוינו פרטים אלה: (1) שם מבצע הבניה ומענו (2) שם מנהל העבודה ומענו (3) מהות העבודה המתבצעת. כעולה מדוח הביקור במועד הביקורת לא הוצג שלט במקום בו מבוצעות פעולות בניה עם פרטיהם של מבצע הבנייה, מהות העבודה המבוצעת ופרטי מנהל העבודה וכאשר הנאשם נשאל בחקירתו על הצבת השלט הוא השיב "ההתנהלות הבלתי תקינה שלנו נעשה בתום לב" (מ/8 עמ' 4, ש' 62-64).

17. מכל האמור, אני מרשיע בעבירה זו.

העדר גידור העדר ציוד מגן אישי לעובדים (קסדות מגן ורתמות בטיחות) והעדר פיקוח והשגחה נאותה לוודא שהעובד משתמש בציוד המגן והעסקת עובדים בגובה מבלי שיחוברו במשך כל זמן העבודה לרתמות בטיחות

18. המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק שהנאשמת לא גידרה את כל משטחי העבודה על ידי און יד, און תיכון ולוחות רגליים שמהם עלול ליפול אדם לעומק של 2 מטר בניגוד [לתקנה 9-10](#) לתקנות הבנייה.

19. מר יוסי מרבנט מנהל תחום החקירות במשרד העבודה התייחס לתמונות 34,35,36,44,47 מלוח התצלומים (מ/3). העד הסביר שבתמונות 34,35,36,44,47 רואים עובד על גג או תקרה במבנה 265, קרוב לשפת התקרה בגובה של 3 מטר ללא גידור תקין בשפת הרצפה שימנע את נפילתו, לא מצויד במגן אישי כך שהעובד יכול ליפול מגובה ולהיפגע (עמ' 5 לפרוטוקול מיום 3 בינואר 2024, ש' 25-26). העד הסביר שבתמונה מספר 44 העובדים התעסקו בעבודת טפסנות של מעקה בטון בשפת הגג של בערך 3 מטר כאשר אחד העובדים נמצא בסמוך לשפת התקרה וחשוף לנפילה (עמ' 5 לפרוטוקול מיום 3 בינואר 2024, ש' 5-12). העובדים צולמו בזמן העבודה ללא רתמת בטיחות ללא מערכות של מניעת נפילה או בלימת נפילה (עמ' 6, 19-23) והם היו ללא קסדת מגן (עמ' 6, ש' 32-33). אשר לתמונה 47 הסביר שמדובר במעקה שנעשה בו טפסנות (עמ' 5, ש' 13), ובתמונה 48 ו – 49 מדדו את המעקה ונמצא שהגובה בין רצפת הגג למפלס עליון של טפסנות המעקה הוא 50 ס"מ לכן המעקה יכול לשמש כאון תיכון (גובהו מעל 45 מטר) אולם נדרש און יד שהגובה שלו בין 90 – 1.10 מטר מרצפת הגג (עמ' 5, ש' 24-17), כך שהגידור לא על פי תקנות.

20. הנאשם נשאל בחקירתו על העדר הגידור והשיב שהעובדים לא הונחו לבצע עבודות שלד וטפסנות אלא הונחו לבצע עבודות בתוך הבתים אותם סיימו. הוא הוסיף שלא סייר בקצרים מספר חודשים, מעולם לא ניהל שיח עם עובדים והכל התנהל באמצעות מר מוגיב והוא נתן להם הנחיות (מ/8). אשר לעבודה ללא קסדות הנאשם השיב

שהוא לא מנהל את העבודה באתר וזה תפקידו של מנהל העבודה לדאוג שדברים כאלה לא יקרו. המפקח עימת אותו עם תשובתו, הנאשם השיב שאם הוא לא מונה במשרד העבודה באופן רשמי אין זה מוריד מחובתו להיות אחראי לביצוע העבודה על פי התקנות (מ/8, עמ' 4, ש' 65-89).

21. מר מוג'יב ציין בחקירתו שהוא ראה עם החוקרים 3 עובדים בגג מבלי שיש מעקה תקין ללא רתמות בטיחות וללא קסדות מגן אולם אין לו אישור להעיר להם על כך. (מ/5 עמ' 3, ש' 28-21, עמ' 4 ש' 1-2. כמו כן טען שהוא לא סיפק להם כי הוא לא מנהל עבודה באתר (עמ' 4 שורות 20-38 ו עמ' 5 שורות 1-26). העובד קעקור עלאא אלדין ציין בעדותו שכאשר ביצע את עבודת הטפסנות הוא היה קרוב למעקה אך לא מחוצה לו, לא קיבל רתמות בטיחות והוא לא שם קסדות בטיחות כי לטענתו לא היה צורך בכך וכן לא קיבלו רתמות בטיחות (מ/5, עמ' 2 שורה 9-15).

22. **מכל האמור, הנאשמת לא גידרה את האתר בנייה על פי התקנות וסיכנה את בטיחותם של הפועלים. הנאשם הפנה את האחריות למר מוג'יב וציין שהוא מנהל העבודה אולם הוכח שמר מוג'יב לא מונה כמנהל עבודה. שעה שמבצע הבניה לא מינה מנהל עבודה כנדרש רואים את החובות המוטלות על מנהל העבודה כמוטלות על מבצעת הבניה (סעיף 5(ג) לתקנות הבנייה).**

הספקת סולמות פגומים בניגוד לתקנות הבנייה

23. הנאשם נשאל על הסולמות הלא תקינים והוצגו בפניו תמונות י.ה-3 ו-י.ה-4, תשובתו הייתה שהוא לא מבין בכך וזאת האחריות של מנהל העבודה (מ/8, עמ' 5 ש' 90-99). מר מוג'יב נשאל בחקירתו על הסולמות הפגומים והשיב שראה את הסולמות והם לא היו תקינים (מ/5 עמ' 4, ש' 26-28, עמ' 5, ש' 1).

24. מר יוסי מרבנט הסביר בחקירתו על אודות תמונות מספר 5,6,38,39,42,43 בלוח התצלומים (מ/3). העד השיב שהסולמות בתמונות אינם תקינים ואפשר ליפול מהם ולהיפגע (עמ' 6 לפרוטוקול מיום 3 בינואר 2024 ש' 4-3). העד מתאר שבתמונות 5 ו-6 ישנו סולם שמשמש לעליית הגג למבנה 265, הסולם לא תקין כיוון שהוא לא היה קשור למניעת התהפכות שלו, הזקפים היו סדוקים, לא היו מותקנים גזרי עץ בין השלבים לתמיכתם והשלבים לא היו בתוך הזקפים. אשר לתמונות מספר 38-39 ישנו סולם נוסף ששימש לעלייה לגג באותו מבנה, בסולם הזה לא מותקנים גזרי עץ בין השלבים והוא לא קשור למבנה שגובהו 3.6 מטר שימש גם לעלייה לגג. אשר לתמונה 42 העד הסביר שמדובר באותו סולם והוא מאפשר עוד עלייה לגג או לחלופין מדובר בסולם נוסף באותו מבנה שגם לא תקין. בתמונה 43 ציין שהסולם בנוי משני חלקים

של זקפים שמחוברים ביניהם, במצב כזה הוא יכול להישבר בזמן הטיפוס (עמ' 5, 39-29).

25. מכל האמור, הוכח כי הסולמות היו פגומים ואני מרשיע בעבירה זו.

ציוד ואביזרי חשמל פגומים ואי בדיקת מתקן חשמל על ידי חשמלאי בודק וכבלי חשמל על פני הרקע

26. הנאשם נשאל בחקירתו על כך שביום הביקור נמצא ציוד ואביזרי חשמל פגומים ושבורים כמו לוחות חשמל ותקעים, הנאשם השיב שזוהי חובתו של מנהל העבודה לדאוג לכך והוא לא מכיר את התקנות. החוקר הציג בפני הנאשם תמונות י.ה. 6 – י.ה. 17, י.ה. 6- שצולמה ביום הביקורת לוח חשמל שאינו מותקן בצורה קבועה לקיר המבנה ותמונה י.ה. 7 לוח חשמל שמותקן על הקיר כאשר מפסק המגן לזרם דלף אינו תקין ואינו קופץ בלחיצה על לחיץ הביקורת **הנאשם השיב שהוא לא מבין בזה**. החוקר הציג לו את י.ה. 8 כבלי חשמל מאריכים נמצאים על הקרקע וחלקם על דרך עפר באתר שבו עובדים רכבים כאשר הכבלים אינם מוגנים באמצעי הגנה במקומות בהם עלול לעבור רכב כאשר הוא פגוע. החוקר הראה לו את תמונות י.ה. 9 ו י.ה. 10 המקום בו פגוע הכבל והחשמל כפי שנראה בתמונה י.ה. 8 נוסף על כך החוקר הראה לו י.ה. 11 ו י.ה. 12 שימוש בשקעים ובתקעי חשמל שאינם מסוג משוריין ומתועש ותמונה י.ה. 13 תוף כבל חשמל והוא **ענה על כל אלו כי זה תפקידו של מנהל העבודה לדאוג לכך**. החוקר הראה לו תמונה י.ה. 14 כאשר רואים באחת הדירות מצב בו חוברו מוליכי חשמל ישירות לבית מנורה בתקרה כהזנת חשמל למאוורר רצפתי כאשר מוליכי החשמל חשופים ועלולים להביא להתחשמלות הנאשם השיב **שהוא מתבייש** (מ/8 עמ' 6, עמ' 129-132). כמו כן, הנאשם טען בחקירתו שהוא לא ביצע בדיקה של מתקן חשמל ארעי שחובר לפני כשנתיים כאשר בפועל נדרשת בדיקה תקופתית של פעם בשנה לפחות. הנאשם השיב שלא מכיר את התקנות כמו כן לא הוא לא יודע אם בוצעה בדיקה למתקן החשמל הזמני באתר ואין לו דוחות להציג.

27. בפני מר מרבנט הוצגו תמונות 7,8-10, 13-20, 21-23, 25,27-29,31-33,46. העד תיאר את כל הסכנות מהתמונות כך: בתמונה 7 ו- 8 ישנה סכנת התחשמלות העובדים לנו במקום והיה סיכון של חיבור פרוביזורי, חיבור זמני ממנורת חשמל למאוורר עם מוליכים חשופים המהווים סכנת התחשמלות (עמ' 7 לפרוטוקול מיום 3 בינואר 2024 ש' 21-25). תמונה 9-10 שימוש בתוף של כבל מאריך כאשר הוא שבור (עמ' 7, ש' 27-25). תמונה 13 שקעי חשמל שלא מתאימים לאתר בנייה (עמ' 7, ש' 27-28). מספר 16-14 לוחות חשמל על קיר מבנה של המבנה שבעצם הזינו את החשמל באמצעות

למכשירים עם כבל מאריך (עמ' 7, ש' 31-33). תמונה מספר 17 מכשיר מגן, מפסק מגן לזרם דלף כאשר לחצן הביקורת שלו לא קופץ ויש בו חשמל המכשיר אינו תקין ואינו מונע התחשמלות (עמ' 7, 33-38). תמונה מספר 18 לוח חשמל עם שקעים שאפשר להתחבר אליו ובלוח לא מותקן מפסק פחת נגד התחשמלות מהלוחות האלה נלקחו הזנת חשמל באמצעות כבלים מאריכים לכיוון שורה אחרת נלקחה הזנת חשמל באמצעות כבלים מאריכים לכיוון שורה אחרת של מבנים כאשר הכבלים היו פרושים על הקרקע ולא היו מוגנים בפני פגיעת מכוניות של כלי רכב שעולים עליהם (עמ' 7, ש' 38-39, עמ' 8, ש' 1-4). תמונה 19 כבל שפגוע בבידוד שלו, רואים את המוליכים שלו חשופים. תמונה 20-21 אותו כבל שחוצה את הכביש (עמ' 8, שורה 5-4), תמונה 21 התוואי של הכבל (עמ' 8, שורה 6) תמונה 22 פגיעות בבידוד של הכבל (עמ' 8, 6-7). תמונה 23 פגיעות בכבל (עמ' 8, ש' 7) תמונה 24-25 הכבל חוצה את הכביש (עמ' 8, ש' 7-8). תמונה 27 העובד משתמש במכשיר לערבוב הטיט לצורך ריצוף (עמ' 8, ש' 8-9). תמונה מספר 29 שקעים ותקעים של חשמל (עמ' 8, ש' 10). תמונה 27-29 שימוש בתיקי חשמל של כבל מאריך שהם לא מתאימים ופתיל ההזנה לאותו מכשיר שאותו עובד מערבב אותו היה פגוע זה מסוכן מבחינה חשמלית (עמ' 8, 15-17). תמונה 31 תוואי של הכבל שפרוש על הכביש ולא מוגן מפני מכוניות עקב הפגיעות בבידוד (עמ' 8, ש' 20-21). תמונה 32 שימוש במפצל שקעי חשמל ותקעים שלא מתאימים לשימוש לא משוריינים ולא משוקעים (עמ' 8, ש' 22-24). תמונה 33 שקעים ותקעים שמחוברים אליו (עמ' 8, 2-25).

28. מכל האמור, אני מרשיע בעבירה זו.

העדר גידור לבטח של משחזות זווית (דיסק) חשמלי

29. על פי [תקנה 141 לתקנות הבטיחות בעבודה \(עבודות בניה\)](#), תשמ"ח-1988 " מבצע בניה אחראי לכך שכל חלק מסוכן של מניע ראשון, כל ממסרת וכל חלק מסוכן אחר של מכונה יהיו גדורים לבטח אלא אם כן נבנו או הם נמצאים במצב שיש בו אותה מידת בטיחות לכל אדם המועסק או הנמצא במקום, כאילו גודרו לבטח."

30. בדוח הפעולה מיום 14 ביוני 2021 נרשם כי נצפו 2 משחזות זוויות ללא מגן דיסקה: האחת דיסק חיתוך 9 (עמ' 1 שורות 15-16) ומשחזות זווית 4 (עמ' 1 שורה 28). מר יוסי מרבנט ציין שבמהלך הביקורת ראה שני מכשירים ללא מגן דיסקה, והסביר על תמונות 11, 12 ו-30 מלוח התצלומים (ת/3). הוא ציין שהעובדים השתמשו במכשירי חיתוך חשמלי (דיסק), וכיוון שהוא מסתובב במהירות גבוהה החובה היא לגדר אותה כיוון שהגידור מגן על הדסקית. מגנים אלה נועדו למנוע חיתוך היד של העובד ופגיעה

בעובדים (עמ' 7, ש' 16-2). החוקר הציג לו את תמונות י.ה-15 י.ה-16 ו-י.ה-17 שימוש במשחזות זוויות חשמליות (דיסק לשימוש עובדי ריצוף כאשר לא מותקנים במכשירים מגן קסדה והוא השיב "נראה גרוע מאוד, חובתו של מנהל העבודה" (מ/8, עמ' 6 ש' 133-136). העובדים אבו חלתם אשרף (מ/5) ומר מוג'יב (מ/4) אישרו שהם משתמשים בדיסק החיתוך במהלך עבודתם.

31. מכל האמור, אני מרשיע את הנאשמת בעבירה של היעדר גידור דיסקים על פי לתקנה 141 הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988 וסעיף 137(1) לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970.

העדר מסירת מידע עדכני בדבר סיכונים, העדר הדרכה והעסקה ללא אמצעי מיגון נדרשים אי ניהול פנקס הדרכה אי מסירת תמצית מידע בכתב

32. על פי תקנה 1 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט – 1999 הנאשמת כמבצעת הבנייה באתר נחשבת ל"מחזיק במקום העבודה". בסעיף קטן 2 הגדרת המונח "מחזיק במקום העבודה" נחשב גם הנאשם, מנהלה בפועל של החברה כ"מחזיק במקום עבודה". כך שמוטלת הייתה על הנאשמים חובה לקיים לעובדים לפחות פעם בשנה באמצעות בעל מקצוע מתאים הדרכה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם ולוודא שכל עובד הבין את ההדרכה, עובד שלא ניתנה לו הדרכה או לא סופקו לו אמצעי מיגון לא יועסק במקום העבודה. בנוסף על כך, יש לנהל פנקס שבו יירשמו נתונים בנוגע להדרכות, ולמסור לעובדים באתר, לכל המאוחר עם תחילת עבודתם, תמצית בכתב של מידע בדבר סיכונים בעבודה בה הם עוסקים (תקנות 2,3,6,7,10 להדרכת עובדים).

33. בדוח הביקור עולה כי המחזיק במקום העבודה לא ניהל פנקס הדרכה ולא מסר לעובדים תמצית מידע בכתב בתחילת עבודתם. מר חלתם אבו אשרף, עוזר רצף שעבד באתר יומיים ציין בעדותו שמר מוג'יב נתן להם הוראות עבודה, אמר להם ממה להיזהר כגון עליה בסולם וחשמל וציין שלא קיבל תמצית מידע בכתב על סיכונים באתר (מ/7 עמ' 2, ש' 13-7). אולם מר מוג'יב הסביר שלא ביצע הדרכת בטיחות לעובדים כיוון שזה לא תפקידו, המפקח עימת אותו עם תשובתו וציין בפניו שמר חלתם אמר שהוא נתן להם הדרכה והוא השיב שרק הסביר להם ממה להיזהר אך לא מדובר בהדרכה מסודרת כמו שנדרש מממונה בטיחות בעבודה (מ/5, עמ' 2, ש' 22-25).

34. אשר לתמצית מידע בכתב השיב שהוא לא נמצא כל הזמן באתר (מ/5, עמ' 2, ש' 28-26). אשר לפנקסי הדרכה או פנקס כללי השיב שהוא לא יודע והוא לא מטפל בזה

כיוון הוא לא מנהל עבודה (מ/5, עמ' 2, ש' 14-21). מר קעקור עלאא אלדין ציין שלא קיבל הדרכת בטיחות או תמצית מידע בכתב על הסיכונים (מ/6, עמ' 1, ש' 19-22). כאשר הנאשם נשאל לגבי הדרכת הבטיחות, פנקס הדרכה ותמצית מידע בכתב השיב שהוא לא יודע אם היה והוא לא מבין בהנחיות האלו וכן לא מכיר את התקנות (מ/8, עמ' 6 ש' 153-159, עמ' 7 ש' 160-163).

35. מכל האמור, אני מרשיע את הנאשמת באי ביצוע הדרכה בע"פ, לא ניתן תמצית מידע בכתב, לא נוהל פנקס הדרכה ולא ניתן אמצעי מיגון.

הפרעה למפקח ואי מילוי דרישה

36. המאשימה הרימה את הנטל המוטל עליה והוכיחה מעל לכל ספק שהנאשם לא המציא מסמכים מתוקף תפקידו כנושא משרה אצל הנאשמת וכן לא התייצב לחקירה למרות שקיבל שני זימונים כדון, בניגוד [לסעיף 36\(א\)-36\(ג\) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה](#), תשי"ד – 1954. בתאריך 21 ביוני 2021 הנאשם מסר במהלך עדותו כי קיים הסכם התקשרות בינו ובין חברת בונה מסד והודה שההסכמים נמצאים במשרדי הנאשמת (מ/8 עמ' 3 שורות 23-27). נוסף על כך, ביום 13 ביולי 2021 הנאשם זומן לחקירה נוספת כאשר בזימון כתוב שהוא נדרש להמציא את ההסכמים שציין בחקירתו אולם הנאשם לא המציא את ההסכמים ולא התייצב לזימון.

37. בזימון נרשם כך "במהלך חקירתך התחייבת שתעביר למשרדנו ביום שלמחרת, ולמייל של המפקח דוד חסאן, את כל ההסכמים והחוזים בקשר לעבודות בפרויקט, לרבות הסכם התקשרות בין חברתך לבין חברת בונה מסד הצפון ובין חברתך לרכשי הדירות בפרויקט, אך טרם העברת זאת מטעמים השמורים עמך. לפיכך הנך מתבקש להגיע למשרדינו להמשך חקירתך... נא להביא עמך לחקירה... הסכמי עבודה/ התקשרות/חוזים בקשר לעבודות בפרויקט."

38. מעיון במסמכים הזימון נשלח לנאשם ביום 28 ביוני 2021 ונמסר אליו ביום 1 ביולי 2021 אולם על פי תצהיר המוסר נרשם כי החייב קיבל אך סירב לחתום. כיוון שהנאשם לא התייצב לחקירה נשלח אליו זימון נוסף ביום 13 ביולי 2021 לתאריך 28 ביולי 2021 אולם נרשם שהפקידה ניגשה למנכ"ל אך הוא סירב לחתום. הנאשם כנושא משרה אצל הנאשמת נדרש להמציא מסמכים בכתב ובעל פה כדי לתת את גרסת הנאשמת עבור החשדות המיוחסים כנגדה וכנגד הנאשם, אי המצאת המסמכים הובילו לעיכוב בחקירה והפריעו למפקחים לקבל את מלוא התמונה.

39. מכל האמור, אני מרשיע את הנאשמת בעבירה של הפרעה ואי מילוי דרישה על פי

סעיף 36(א) - 36(ג) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד – 1954.

יסוד נפשי

40. העבירות נשוא כתב האישום הן עבירות מסוג אחריות קפידה, בעניין זה פסק בית הדין הארצי: "יש לייחס חשיבות רבה לשמירת הוראות הבטיחות בעבודה ולכן אי עמידה באותן הוראות מהווה עבירה מסוג העבירה המוחלטת שאין צורך להוכיח כוונה או פחות ממנה כמו רשלנות, עצימת עיניים וכד' תפקידו של בית הדין לעבודה להרתיע מעבידים מאי קיום ההוראות שבפקודת הבטיחות בעבודה בדקדקנות ואף לילך על הצד המחמיר" ע"פ (ארצי) 1002/04 רזפול בע"מ – מדינת ישראל, פס' 7 בפסק הדין של השופטת וירט ליבנה (נבו 27.3.2006). משמעות הדברים היא כי עבירות אלה אינן דורשות מחשבה פלילית או אף מודעות לצורך השתכללות, ומשמעות הדבר היא שבהתקיים היסוד העובדתי שלהן - קמה חזקה כי מתקיים גם היסוד הנפשי. הנטל הוא על הנאשם להראות שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות וכי עשה את כל שניתן כדי למנוע את העבירה.

אחריות נושא משרה

41. סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] תש"ל-1970, קובע את אחריותו של מנהל תאגיד או שותף: "חברה, אגודה שיתופית או כל חבר בני אדם אחר שעברו אחת העבירות לפי פקודה זו, רואים כאחראי לעבירה גם כל מנהל, שותף או פקיד אחראי של אותו חבר בני אדם, ואפשר להביאו לדין כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ונקט אמצעים סבירים למניעת העבירה". דהיינו, טענת ההגנה היחידה שיכול היה הנאשם להעלות היא כי העבירה נעברה שלא בידיעתו והוא נקט אמצעים סבירים למניעת העבירה.

42. הנאשם בעדותו לא הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים אלא להיפך הנאשם לא הודיע למשרד העבודה על היותו מבצע העבודה באתר, לא מינה מנהל עבודה. הנאשם הודה בחקירתו כי לא ביקר באתר, לא הכיר את התקנות ולא בקיא בהוראות הדין. הנאשם רק הביא את מר מוגיב לאתר בקצרין אולם לבסוף הודה שלא מינה אותו באופן רשמי והוא נכח רק יומיים באתר והתערבותו היחידה הייתה הסוגיה הכספית (עמ' 8 לפרוטוקול מיום 21 במאי 2025, שורה 17).

49. על כן אני מרשיע את הנאשם באחריות פלילית כנושא משרה וכן בכל העבירות

המיוחסות לו בכתב האישום.

50. בסיכומיהם טענו הנאשמים לאכיפה בררנית (סעיפים 30-32 לסיכומים מהיום). המאשימה לא פעלה בצורה שוויונית, לטענתם את ההפרות ביצעה חברת בונה מסד אולם המאשימה הגישה כתב אישום רק נגד הנאשמים ולא נגד מבצעת הבנייה. לאחר שבחנתי טענות הצדדים, הראיות והעדויות ששמעתי הגעתי אפוא למסקנה שהנאשמים לא הוכיחו את טענתם לאכיפה בררנית. הוכח שבתקופה האמורה מבצעת הבנייה הייתה חברת הרציג בע"מ וכתב האישום ייחס להם עבירות בטיחות רבות שיש בהם כדי לסכן חיי אדם. נקודת המוצא שביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק יעשה במקרים חריגים ביותר, מקרים בהם התנהגותה של הרשות היא שערורייתית ותחושת הצדק האוניברסאלי נפגעת ([ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ](#), פ"ד נט(6) 776 (2005)). החלטת המאשימה לפתוח בהליך פלילי הייתה סבירה ואין מקום להתערב בשיקול דעתה.

51. לאור האמור, אני דוחה אפוא את טענת הנאשמים להגנה מן הצדק.

52. משהרשעתי את הנאשמים בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום, הצדדים ימסרו עד ליום 2 בספטמבר 2025 מועדים מוסכמים לטיעונים לעונש לחודש ספטמבר. לבקשת הצדדים מיום 21 במאי 2025 הכרעת הדין תישלח אליהם באמצעות נט המשפט.

ניתנה היום, ד' אלול תשפ"ה, 28 אוגוסט 2025,

צבי פרנקל 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)